

Het boek van Bronkhorst

donderdag 03 april 2008 | 03:01 | Laatste bijgewerkt op: donderdag 03 april 2008 | 03:03

Wie door de indrukwekkende restauratiepracht van Bronkhorst wandelt, kan zich de vooroorlogse armoede maar moeilijk voorstellen.

Toch kregen de Lenderinks, die op 't Hof een grutterswinkel dreven, in 1932 van het armenbestuur het voor die tijd aanzienlijke bedrag van 28,56 gulden uitgekeerd voor de levering van 'waar aan de armen.' Schipper Terwee incasseerde tien gulden voor de turfjes die hij de minder bedeelden toe schoof en slager Ad Heezen kreeg in 1939 fl. 38,50 in handen gedrukt omdat hij de noodlijdenden spek had bezorgd.

Ik lees het in het vuistdikke boek dat op de keukentafel van Gerrit Meutstege in Steenderen ligt. Gerrit - of beter 'Kieuw' zoals iedereen in de omgeving hem kent - maakt als penningmeester deel van het bestuur van 'Het Boek.' In 'Het Boek' zijn twee stichtingen ondergebracht: de Provisorie en het Gasthuis van Bronkhorst, die beide van oudsher ten doel hadden de zorgen van de minstbedeelden in de gemeenschap te verlichten. Verdi Breukink, bij leven de wandelende encyclopedie van Bronkhorst, vermoedde dat de aanduiding Het Boek, waarschijnlijk de volkse afkorting is van 'Armenboek.'

Verdi en anderen hebben in de loop der jaren tevergeefs geprobeerd de wortels van Provisorie en Gasthuis bloot te leggen. Het meest waarschijnlijke is dat het begin ligt bij de familie Van Limburg Stirum, die vanaf het midden van de zestiende eeuw tot 1721 over het stadje regeerde. De lijst met provisors in Kieuws boekwerk gaat terug tot 1695. Tot en met 31 december 1981 heeft steeds één provisor het bewind gevoerd. De laatste was Henne Scholten, die in 1955 nog door de gemeenteraad werd benoemd. Nadien werd het wettelijk verplicht om dergelijke instellingen om te vormen tot stichtingen. Henne Scholten, Verdi Breukink en Dirk Koopmans vormden het eerste bestuur. Koopmans, die binnenkort wordt opgevolgd door Henk Harmsen, beslist nu met secretaresse Geerte Menkveld en Kieuw Meutstege over de penningen. Er is over gedacht om de beide stichtingen in elkaar te doen opgaan, maar zowel om financiële als op historische gronden is besloten beide stichtingen te laten voortbestaan. Zo kan het gebeuren dat de ene pachter van een volkstuintje zijn penningen moet overmaken op het rekeningnummer van de Provisorie en zijn buurman op dat van het Gasthuis.

Sinds de invoering van de Bijstandswet is de armenzorg overbodig. De focus is nu gericht op 'het bevorderen van het cultureel, geestelijk en maatschappelijk leven.' Het zijn doelstellingen die het leefklimaat in het stadje ten goede komen.